

Motion till riksdagen 2009/10:Ju2

av Lena Olsson m.fl. (v, mp)
med anledning av prop. 2009/10:78

Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om ändring i lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott.
4. Riksdagen avslår förslaget om tillträddande till Europarådets konvention den 16 maj 2005 om förebyggande av terrorism.

2 En ny lag om viss allvarlig brottslighet

Att förebygga och förhindra terrorism och annan allvarlig brottslighet är en av samhällets viktiga uppgifter. För detta ändamål finns många lagar och brott mot dessa kan leda till mycket långa straff, i flera fall till livstid. Personer som misstänks för terroristbrott av olika slag kan utsättas för hemliga tvångsmedel i stor omfattning och riskerar också att utlämnas till andra stater.

Under föregående riksdagsår beslöt riksdagen att godkänna ändring av rambeslut om bekämpande av terrorism. I propositionen som godkändes av riksdagen redovisade regeringen det lagstiftningsbehov som man såg framför sig. Regeringen bedömde då lagstiftningsbehovet som mycket litet då den nuvarande svenska strafflagstiftningen ansågs täcka de brott som upptogs i rambeslutet. I dag ser vi att denna bedömning var helt fel.

Som nämnts ovan är terroristbrotten några av de brott i svensk lagstiftning som ger längst straff. När det gäller sådana brott är det så klart extra viktigt att lagstiftningen är tydlig och överblickbar och inte ger utrymme för godtycklighet. Därför är det mycket olyckligt när den föreslagna lagstiftningen ser ut

Fel! Okänt namn på

att leda i rakt motsatt riktning. Lagstiftningen är inte bara oklar utan lämnar i högsta grad utrymme för godtycke.

För det första gäller det frågan huruvida en helt ny lag bör införas. Vi anser att det är självklart att alla brott som handlar om terrorism ska vara samlade i ett sammanhang. Det är en mycket olycklig utveckling att vi nu har reglerna om dessa allvarliga brott utspridda i ett antal lagar. Därutöver förekommer konkurrens i förhållande till andra brottsbalksregler, t.ex. reglerna om förberedelse och stämpling. Vi anser inte att frågan är ordentligt utredd och genomarbetad.

För det andra gäller det rubricering av brotten. Sedan 2003 finns det en svensk lag om terrorism som definierar de subjektiva och objektiva förutsättningarna för att straff ska kunna utdömas. Genom att delar av de grundläggande objektiva rekvisiten inte finns med i den nu föreslagna lagen urvattnas begreppen och lagstiftningen försämras.

För det tredje är det olyckligt med ytterligare en speciallag inom straffrätten, något som man normalt sett bör undvika.

Ett exempel på den olyckliga lagstiftningstekniken är regeln om undantag från straffansvar i lagens 7 §. Denna är ett tydligt exempel på hur orimlig lagstiftningen faktiskt är. I propositionen beskrivs relativt väl att regeln ringa uppmaning till det föreslagna brottet motsvarar brottsbalkens 16 kap. 5 § om uppvigling. Även här kommer reglerna att konkurrera med varandra. I den nya lagen föreslås att ringa uppmaning till terroristbrott ska vara straffritt. I vilken omfattning den nya lagen ska gå utöver eller på något sätt tolkas annorlunda än 16 kap. 5 § BrB är däremot oklart.

Vi anser att det är viktigt att se till att rekrytering och utbildning som syftar till att begå brott i Sverige eller andra länder försvåras. Vi tror däremot inte att den föreslagna lagstiftningen kommer att uppnå det syftet. Vi anser att lagstiftningen inte är tillräckligt genomtänkt och bör göras om. Därför bör förslaget till ny lag om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet och de föreslagna följdändringarna i rättegångsbalken respektive lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott avslås. Detta ska ges regeringen till känna.

3 Tillträde till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism

I propositionen beskrivs terrorismen som en företeelse som under senare år utvecklats till ett allvarligt internationellt hot mot demokrati och utövande av mänskliga rättigheter. Vi instämmer i beskrivningen av att terrorismen kan utgöra ett sådant hot men vill samtidigt påpeka att det inte är något nytt hot utan en företeelse som förekommit under lång tid. Vi vill också starkt markera vår oro att vi i vår iver att stoppa terrorism och annan grov brottslighet glömmer bort att vi inte kan försvara demokratin genom att inskränka den.

Fel! Okänt namn på

Vi anser som beskrivits ovan att en djupare analys av lagstiftningsärendet måste göras för att en utvidgad lagstiftning ska kunna komma i fråga. Vi anser inte att riksdagen ska godkänna konventionen i fråga utan att en sådan föregående analys genomförts. Riksdagen bör därför avslå förslaget om att Sverige ska tillträda den aktuella konventionen. Detta ska ges regeringen till känna.

Stockholm den 21 januari 2010

Lena Olsson (v)

Amineh Kakabaveh (v)

Eva Olofsson (v)

Siv Holma (v)

Mehmet Kaplan (mp)

Elina Linna (v)

Rossana Dinamarca (v)

Alice Åström (v)